

Oud zwembad als voorbeeldstad

Radicaal vernieuwen. Dat is de missie van de ondernemers die zich hebben gevestigd in BlueCity. Dit is het oude Tropicana-gebouw aan de Rotterdamse Maasboulevard. Een wereld waarin afval als zodanig niet bestaat. tekst Suzanne Stam foto's Bas Schellekens

> Tot 2010 kon je lekker een beetje subtropisch zwemmen en ontspannen in het recreatieoord Tropicana. Na drie jaar leegstand vestigde ondernemer Siemen Cox zich met zijn stadsboerderij RotterZwam in het pand. Tegelijkertijd ontwikkelde Cox zijn plan voor BlueCity: een broedplaats voor innovatieve bedrijven die hun reststromen (afval) aan elkaar koppelen. Na een openbare veiling werd het Tropicana-pand in 2015 aan BlueCity gegund.

Op de bodem van het oude golfslagbad pluk je een tomaatje

Wie nu het oude zwembad binnenstapt, ervaart een clash van oude herinneringen en nieuwe indrukken. Waar je eens zat te verschrompelen in het bubbelbad, zie je vandaag mensen overleggen. Bij de oude toegangspoortjes op de be-gane grond vind je nu de BlueTiek, een winkel met producten die in BlueCity gemaakt worden. De oude discozaal is omgevorderd tot twee verdiepingen met kantoren. 'Met oude kozijnen van de TU Delft. Om het gebouw op te knapen, hergebruiken we materialen die ergens anders niet meer nodig zijn,' vertelt Diana van Ewijk, storyteller van BlueCity. Het oude Tropicana-gebouw herbergt nu al meer dan twaalf onder-nemers. Momenteel wordt het pand grondig opgeknapt en biedt het straks ruimte aan in totaal vijftig bedrijven. In de kelder is onlangs het BlueCity Lab geopend, een 'nat en droog' labora-torium met verschillende machines.

Bitterballen en spirulina

De ondernemers en bedrijven die in BlueCity zitten, bouwen aan een wereld waarin het begrip afval niet bestaat, ook wel 'circulaire economie' genoemd. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt met wat lokaal voorhanden is en de onder-nemers van de community gaan uit van samenwerken en elkaar helpen. En misschien wel het belangrijkste: het

afval van de een is de grondstof voor de ander. Diana: 'We sluiten kringlopen op elkaar aan.' Zo kweekt RotterZwam op koffiedik oesterzwammen en komt het koffiedik van restaurants uit de omgeving. De oesterzwammen worden verkocht aan restaurants en supermarkten in de regio. Alohabar, het restaurant dat ook in het Tropicana-gebouw zit, serveert er smakelijke bitterballen van. Bij de kweek van deze oesterzwammen komt CO2 vrij, dat wordt door het bedrijf Spireaux weer ingezet bij de productie van spirulina. Spirulina is een super-food, een alg bomvol gezonde eiwitten, mineralen, antioxidanten en onverzadigde vetzuren. Voor de kweek is zeer weinig water of land nodig, daarom is het een extreem duurzame voedselbron. Spirulina kan een basisingrediënt zijn voor bijvoorbeeld vegaburgers. Diana: 'Maar als je het toevoegt aan bijvoorbeeld een klein bekertje yoghurt, heb je in een keer alle voedingsstoffen binnen die je op een dag nodig hebt. BlueCity biedt Spireaux een platform om te onderzoeken hoe de productie van spirulina op grote schaal uitgebouwd kan worden. Misschien dat het wel een grote rol kan spelen in het voedseltekort in de wereld. Zo groot willen we dromen. En doen!' Op de bodem van het oude golfslagbad plukt Diana een cherrytomaatje van een tomatenplant uit een border. 'Je vindt hier nog veel van de oude planten, maar we hebben er ook nieuwe tus-sen gezet. De bedoeling is om hier een overdekte stadstuin van te maken. Daar hebben we een zeer gepassioneerde botanicus voor. Vorig jaar hadden we het project 'Nieuw plekkie voor je stek-ke'. Daarbij konden mensen hun hoo-peslos verpieterde planten van thuis hier brengen. Nu hebben ze een mooi nieuw leven hier.' Diana wijst op een enorme tank met water. 'Kijk, daar zitten visseren in. Die poepen in het water, dat water wordt gebruikt om de plantjes mee te bemes-ten die weer voor schone lucht zorgen. Daarmee gaan we hier een groene long aanleggen. Onleverd dat hier vlakbij zit, heeft ook interesse in dit aquaponics-systeem. Dat is een van de doelen van BlueCity: grote bedrijven inspireren en helpen met onze kennis en oplossingen.'

HET VOORMALIGE ZWEMBAD

Concurrentie

'Blue' in de naam BlueCity verwijst naar de blauwe economie, een concept en boek van sociaal ondernemer Gunter Pauli. In de blauwe of circulaire economie werkt men met wat er lokaal voor handen is. Het draait om samenwerking in plaats van concurren-tie. En zoals in de kringloop van de natuur vormt het afval van de een, de grondstof voor de ander. Diana: 'Blauwe, nieuwe of circulaire econo-mie, we gebruiken de termen door elkaar omdat we niet in hokjes willen denken. Het doel is innoveren, banen creëren, de afvalberg verkleinen en kapitaal opbouwen zonder de omge-ving uit te putten. Wij gaan ervan uit dat je comfortabel, in overvloed kunt leven. Maar op een andere manier en zonder te schaden. Als je maar een ander model ontwikkelt, als je maar de wereld redt!' Beneden in de kelder zit het atelier van KEES, dat wordt gerund door Marit Roosen. Marit maakt mode en accessoires van afval en restmateri-aal. 'Ik werk veel met rubber zoals de binnenbanden van gebruikte fiets- en

vrachtwagenbanden. Dat gebruik ik als leervervanger, ik maak er tassen, rokkens of portemonnees van. Maar ik gebruik ook resttextiel van interieurrichters, oude vlaggendoeken of oude kleding. Voor een spijkerjurk of kokerruk van fietsbanden betaal je tussen de tachtig en honderdvijftig euro.' Naast hergebruik draait het bij KEES ook om mensen. Marit: 'We gooien niet alleen kleding veel te makkelijk weg, maar ook mensen. Als je in de bijstand zit, word je bestempeld als probleem en als grofvuil aan de straat gezet. Dat willen wij tegen-gaan, ieder heeft op zijn of haar manier iets bij te dragen. Mensen die langdurig werkloos zijn of die een afstand hebben tot de arbeidsmarkt, kunnen hier aan de slag om daarna door te stromen naar betaald werk. Weg met de wegwerpcul-tuur!' Marit zit alweer een jaar in het oude Tropicana-pand. 'Het is heel leuk om hier te zitten, we bouwen hard met elkaar maar het is ook fucking hard werken. Het is koud, soms doen dingen het niet en er lopen muizen. Gelukkig hebben we daarvoor Nells de kat. Het is soms net kamperen maar het is het waard want iedereen staat voor elkaar klaar.'

DIANA VAN EWIJK

SPIREAUX

OUDE KOZIJNEN VAN TU DELFT

KEES

OKKEHOUT

Stadsimker Abderrahim Bouna is een BlueCity-ondernemer van het eerste uur. Zijn korven staan overal waar bloemen zijn, dus ook in tussen de bloemen van het oude zwembad. Vanuit hier vindt zijn honing een weg naar de regio. 'Bijen zijn zelf circulai-ze produceren geen afval. Ik doe ook aan kruisbestuiving tussen ondernemers: het zaagsel van de meubelmaker gebruik ik als isolatie in de bijenkorven. De bijenwas die ik overhoud, gebruikt de meubelmaker op zijn beurt weer voor de meubels. De Alohabar gebruikt mijn honing en de potjes zijn ook hier te koop in de winkel. Het is fantastisch om in BlueCity te zitten. Je merkt dat er een verandering gaande is, dat mensen en bedrijven dingen op een andere manier willen doen. Ik denk echt dat er op een dag geen afval meer is, net zoals in de natuur. Dat wil ik duidelijk maken met mijn stadslanbouw. Mensen denken dat de natuur in de stad ver weg is, maar de Maasboulevard staat vol met Lindebomen, dat is een ware wijkboulevard voor mijn bijen! De natuur laat zich echt niet tegenhouden.' www.bluecity.nl